

Z BLOGU IUSTORIA

Kolik kilometrů unese péče obou rodičů? Stěhování, dvě školy a doprava dětí

Jeden rodič se odstěhuje o sto nebo tři sta kilometrů a otázka zní, jestli péče obou rodičů ještě může fungovat. Ústavní soud letos řekl, že vzdálenost sama nic nerozhoduje. Rozhodují konkrétní děti, škola, cesty a to, kdo za vzdálenost může.

Po rozchodu se rodiče málokdy stěhují na stejné sídliště. Jeden dostane práci v jiném kraji, druhý se vrátí k rodičům, třetí si najde nového partnera o dvě stě kilometrů dál. A u soudu pak zazní otázka, na kterou rodiče chtějí slyšet číslo: kolik kilometrů ještě dovolí, aby o děti pečovali oba?

Žádné číslo neexistuje. Letošní rozhodnutí Ústavního soudu ale dost přesně říkájí, co soud při velké vzdálenosti zkoumat musí a čeho se dopustit nesmí.

Vzdálenost sama nic nerozhoduje

Klíčový je nález sp. zn. IV. ÚS 765/26 ze dne 28. 7. 2026. Rodiče tří dětí bydleli více než 300 km od sebe. Matka se před lety odstěhovala k rodičům bez souhlasu otce, v době, kdy byla na rodičovské dovolené a těhotná s dvojčaty. Otec se pak na čas přestěhoval za ní a později se vrátil zpět. Několik let potom rodiče fungovali ve střídavé péči, nejstarší dcera chodila do dvou mateřských škol.

S nástupem dcery do základní školy okresní soud nastavil asymetrickou péči: děti byly zhruba 70 % času u otce a 30 % u matky. Krajský soud šel dál. Svěřil děti do výlučné péče otce a matce nechal tři víkendy v měsíci s tím, že děti vozí ona. Hlavní důvod: matka tehdy protiprávně vytvořila vzdálenost a nemá z toho těžit.

Ústavní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil. Z nálezu plynou tři pravidla:

- **Velká vzdálenost sama o sobě péči obou rodičů nevylučuje.** Soud musí zkoumat konkrétní dopady cestování a střídání prostředí na konkrétní děti, ať je vzdálenost jakákoli (bod 47).
- **Soud musí vážně zvážit nerovnoměrnou péči,** například většinu všedních dnů u jednoho rodiče a prodloužené víkendy u druhého, a vysvětlit, proč ji odmítá (body 48–50).
- **Péče se neurčuje jako trest.** Jednostranné odstěhování je podstatná okolnost, ale nemůže být „vše přebíjejícím“ důvodem ani po letech fungující péče (body 72–76).

Doprava nesmí být trest

Nejnázornější část nálezu je o autě. Podle rozhodnutí krajského soudu měla matka třikrát měsíčně vyzvedávat děti v pátek v poledne a vracet je v neděli večer. Děti by tak za víkend najely přes 600 km, matka dvojnásobek, měsíčně přes 3 600 km.

Ústavní soud připomněl, že překážky spojené se stykem na dálku se mají rozdělit a nést je má i rodič, u kterého děti žijí. Když vzdálenost způsobil jeden z rodičů, může se na něj přenést větší část. Tahle „sankce“ ale **nesmí být bezbřehá**: pokud cestování dosáhne rozsahu, který jeden člověk nezvládne bez vyčerpání, znehodnotí samotný čas s dětmi a dopadne hlavně na ně (bod 77).

Stejná vzdálenost, jiný výsledek

Aby nevznikl dojem, že péče obou rodičů na dálku projde vždy: v usnesení sp. zn. II. ÚS 611/26 ze dne 22. 4. 2026 Ústavní soud odmítl stížnost matky, jejíž desetiletý syn zůstal v péči otce, ačkoli rodiče bydleli jen 70 km od sebe. Soudy tam zjistily velmi vysoký konflikt rodičů, který chlapce podle okresního soudu vážně traumatizoval, a docházka do dvou škol by vyžadovala spolupráci, které rodiče nebyli schopni. Znalkyně dvě školy nedoporučila kvůli emočnímu nastavení chlapce. Ústavní soud dodal, že střídává péče by přicházela v úvahu, kdyby chlapec zůstal stejné bydliště a škola, nebo kdyby se konflikt zmírnil.

Rozhoduje tedy kombinace: vzdálenost, věk a povaha dětí, škola, kroužky, kamarádi a hlavně schopnost rodičů spolupracovat.

Dvě školy už nejsou jen pro „střídavku“

Od 1. ledna 2026 platí nové znění školského zákona. Žák se **může vzdělávat ve dvou základních školách**, jestliže soud upravil péči tak, že o něj pečují oba rodiče (§ 49 odst. 4). Vysvědčení vydává škola, do které začal chodit dřív, pokud rodiče dohodou nebo soud neurčí jinak, a ředitelé se mají dohodnout na pravidlech spolupráce. U mateřských škol to platí jen pro dítě v povinném předškolním vzdělávání (§ 34a odst. 7).

Dvě podmínky, které rodiče přehlížejí: musí jít o **soudní** úpravu péče obou rodičů, samotná dohoda bez soudu nestačí, a zákon to jen umožňuje, nic nezaručuje. Soudy dál zkoumají, zda konkrétní dítě dvě školy unese, jestli se neztratí v kolektivu a jak se sladí učivo.

Odstěhování bez souhlasu

Určit bydliště dítěte je součástí rodičovské odpovědnosti **obou** rodičů (§ 858 občanského zákoníku). Když se neshodnou, rozhoduje soud. Rodič, který se s dítětem odstěhuje dřív, než soud rozhodne, jedná protiprávně.

Co z toho plyne:

- **Návrat se nenařizuje automaticky.** Soud posoudí důvody, které rodiče ke stěhování vedly, a hlavně zájem dítěte (usnesení sp. zn. I. ÚS 71/26 ze dne 12. 2. 2026). Důvody jako domácí násilí mohou krok ospravedlnit.
- **Náklady stěhování nese ten, kdo se stěhoval.** Ve věci I. ÚS 71/26 měla matka vozit dítě ke stykům do bydliště otce a nést zvýšené náklady.
- **Čas nesmí rozhodnout místo soudu.** Evropský soud pro lidská práva v rozsudku **Novák proti České republice** (stížnost č. 6656/24, rozsudek ze dne 9. 4. 2026) přiznal otci 12 000 EUR. Matka v roce 2022 přestěhovala dvě dcery z Brna do Prahy, soudy otcovy návrhy na rychlou úpravu zamítly a stav se za několik měsíců „upevnil“. Soud pak svěřil děti matce s odůvodněním, že si na Prahu zvykly. ESLP řekl, že vztahy rodiče a dítěte nesmí určit pouhé plynutí času a že pozdější pokuty a trestní stíhání matky už nápravu nepřinesly.

Co dělat, když se stěhování chystá

Stěhujete se vy:

1. Nejdřív se dohodněte, nebo podejte návrh k soudu. Nestěhujte se „a pak uvidíme“.
2. Přijďte s konkrétním plánem: kdo vozí, kde se děti předávají, kdo platí cesty, jak to bude o prázdninách, jak škola.
3. Počítejte s tím, že větší část cestování ponese vy.

Stěhuje se druhý rodič:

1. Nesouhlas vyjádřete písemně a hned.
2. Podejte návrh k soudu, a pokud je potřeba upravit poměry do rozhodnutí, také návrh na prozatímní rozhodnutí. Jak na něj, popisuji v článku [Přišel vám návrh na prozatímní rozhodnutí o dítěti. Co teď?](#)
3. Mezitím udržujte kontakt s dětmi, i když to znamená hodně cestování. Pasivita se u soudu obrací proti rodiči.

Obečněji o tom, co soudy v řízení o dětech zajímá, píšu v článku [Spor o děti — co musíte vědět jako rodič](#).

Stěhujete se, nebo se s dětmi odstěhoval druhý rodič? Věnuji se [rodinnému právu](#) a pomohu vám navrhnout péči a dopravu tak, aby obstály u soudu i v běžném týdnu. Čas tu hraje proti tomu, kdo čeká. [Napište nám](#).

Článek popisuje právní stav a judikaturu k 16. 9. 2026. Má informativní charakter a nenahrazuje právní poradenství v konkrétní věci.

Kolik kilometrů unese péče obou rodičů? Stěhování, dvě školy a doprava dětí

Mgr. Bára Bartoňková · Publikováno 16. 9. 2026

<https://www.iustoria.cz/blog/kolik-kilometru-unese-pece-obou-rodicu/>

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.